

Науковий вісник

Міжнародного гуманітарного університету

Серія:
Економіка і менеджмент

Серію засновано у 2010 р.

Засновник – Міжнародний гуманітарний університет
Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України

Включено до списку друкованих періодичних видань,
що входять до переліку наукових фахових видань України
Наказ Міністерства освіти і науки України № 455 від 15.04.2014 р.
Додаток № 5.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Internet
Вченю радою Міжнародного гуманітарного університету
протокол № 3 від 13.11.2015 р.

Видавнича рада:

С. В. Ківалов, акад. АПН і НАПрН України, д-р юрид. наук, проф. – голова ради; **А. Ф. Крижановський**, член-кореспондент НАПрН України, д-р юрид. наук, проф. – заступник голови ради; **М. П. Коваленко**, д-р фіз.-мат. наук, проф.; **С. А. Андронаті**, акад. НАН України; **В. Д. Берназ**, член-кореспондент НАПрН України, д-р юрид. наук, проф.; **О. М. Головченко**, д-р екон. наук, проф.; **Д. А. Зайцев**, д-р техн. наук, проф.; **В. М. Запорожан**, д-р мед. наук, проф., акад. АМН України; **М. З. Згурівський**, акад. НАН України, д-р тех. наук, проф.; **В. А. Кухаренко**, д-р філол. наук, проф.; **І. В. Ступак**, д-р філол. наук, доц.; **Г. П. Пекліна**, д-р мед. наук, проф.; **О. В. Токарев**, Засл. діяч мистецтв України.

Відповідальний редактор серії – д-р фіз.-мат. наук, проф. **М. П. Коваленко**
Відповідальний секретар серії – **О. М. Назарук**

Редакційна колегія серії «Економіка і менеджмент»:

Б. В. Буркинський, акад. НАН України, д-р екон. наук, проф.; **А. І. Бутенко**, д-р екон. наук, проф.; **В. С. Дога**, д-р екон. наук, проф.; **О. М. Головченко**, д-р екон. наук, проф.; **Д. В. Гнилицька**, д-р екон. наук, доц.; **В. І. Захарченко**, д-р екон. наук, проф.; **О. М. Котлубай**, д-р екон. наук, проф.; **Є. В. Лазарева**, д-р екон. наук; **П. Сауэр**, канд. екон. наук, проф.; **Р. Габдуллін**, канд. екон. наук, член-кореспондент МАІН; **В. Ласло**, д-р екон. наук; **Б. А. Волков**, д-р екон. наук, проф.; **В. М. Осипов**, д-р екон. наук, проф.; **Д. М. Пармаклі**, д-р екон. наук, проф.; **Л. А. Бахчиванжи**, канд. екон. наук, доц.

Повне або часткове передрукування матеріалів, виданих у збірнику
«Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету»,
допускається лише з письмового дозволу редакції.

При передрукуванні матеріалів посилання
на «Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету» обов'язкове.

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 20001-9801 ПР від 25.06.2013 р.

Адреса редакції:
Міжнародний гуманітарний університет
вул. Фонтанська дорога 33, м. Одеса, 65009, Україна
Телефон: +38 (099) 967 84 71
Електронна пошта: editor@vestnik-econom.mgu.od.ua
Офіційний сайт: www.vestnik-econom.mgu.od.ua

© Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету.
Серія: «Економіка і менеджмент», 2015
© Міжнародний гуманітарний університет, 2015
© Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень
НАН України, 2015

СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО
І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Ціхановська В.М.,

д.е.н., доцент,

професор кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності

готельно-ресторанної справи та туризму,

Вінницький національний аграрний університет

Ковальчук С.Я.,

к.е.н., доцент,

доцент кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності

готельно-ресторанної справи та туризму,

Вінницький національний аграрний університет

СВІТОВИЙ РИНOK ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ: ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

Анотація. У статті аналізуються фактори впливу на конкурентоспроможність туристичних послуг світового ринку: досліджуються темпи розвитку туристичної галузі та сукупність чинників, які впливають на розвиток міжнародного туризму. Показано роль транснаціональних корпорацій у формуванні та розвитку світового туристичного ринку.

Ключові слова: міжнародний ринок туристичних послуг, конкурентоспроможність туристичних послуг, глобалізаційні процеси, міжнародні туристичні прибуття, індекс конкурентоспроможності подорожей і туризму, транснаціоналізація.

Постановка проблеми. Міжнародний туризм як найважливіша складова частина зовнішньоекономічної діяльності кожної з держав світового співтовариства є однією з найбільших і високоприбуткових галузей світових економік, адже він входить в число трьох найбільших експортних галузей. Ринок туристичних послуг – це система світових господарських зв'язків, де здійснюється процес перетворення туристично-експкурсійних послуг на грошові кошти і зворотне перетворення грошових коштів на туристично-експкурсійні послуги.

Туристична галузь є важливим чинником стабільного й динамічного збільшення надходжень до бюджету, істотного позитивного впливу на стан сумісних галузей економіки, таких як транспорт, торгівля, зв'язок, будівництво, сільське господарство тощо. Міжнародний туризм вносить вагомий, з кожним роком зростаючий внесок у розвиток міжнародної економіки.

Вплив глобалізаційних процесів на міжнародний туризм у світі зросте, що пов'язано з розширенням внесків міжнародного туризму в платіжний баланс країни, забезпеченням зайнятості населення, сприянням диверсифікації економіки, а також з раціональним використанням рекреаційних ресурсів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження особливостей та закономірностей розвитку міжнародного ринку туристичних послуг значну увагу приділяють прорівній вітчизняні науковці та зарубіжні економісти Азар В., Безносюк В., Герасименко В., Гудзя П., Жукова М., Кадта Е., Кифяк В., Купер К., Козик В., Левковська Л., Макогон Ю., Мілля Р., Моррісон А., Новицький В., Ткаченко Т., Чудновський О. та ін.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. На сьогодні існують передумови для розвитку туристичної галузі. Однак для збільшення залучення іноземних

туристів необхідно вжити заходів, таких як: усунення перешкод, пов'язаних з різними формами власності туристичних підприємств; незадовільним управлінням, спричиненим відсутністю підготовлених кваліфікованих кадрів; будівництво нових туристичних об'єктів з високим рівнем комфорту; розширення спортивно-рекреаційних послуг; підвищення якості лікувальних послуг; розширення спектру пропонованих побутових послуг. Відтак, недостатньо дослідженими залишаються питання конкурентоспроможності туристичних послуг на світовому ринку.

Мета статті полягає у дослідженні ринку туристичних послуг та визначені факторів забезпечення конкурентоспроможності туристичного бізнесу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасний етап розвитку світового господарства характеризується домінуванням сфери послуг як у структурі національного виробництва більшості країн світу, так і в системі міжнародних економічних відносин. Це свідчить, з одного боку, про формування економіки нового типу, а з іншого – глобальних перетворень, переход до наступного ступеня розвитку світового співтовариства. Сьогодні відзначається провідними позиціями сфери послуг у системі створення валового національного продукту, зовнішньої торгівлі окремої країни та, відповідно, міжнародної торгівлі в цілому. За останні роки міжнародний туризм почав розвиватися стрімкими темпами. Туристична сфера є доволі прибутковою як для держави, так і для економічних суб'єктів на мікрорівні [1].

Туристичний бізнес є досить вигідним напрямом вкладання капіталу, що дає високий і швидкий економічний ефект (окупність витрат у середньому складає два-четири роки, а витрати на створення одного робочого місяця у 20 разів менші, ніж у промисловості). При цьому важливо враховувати, що туристичні послуги не вичерпуються, відтворюються безперервно, існує можливість їх постійного удосконалення, вони реалізуються за готівку у твердій валюті, а не надаються в кредит.

Незважаючи на значний інтерес до дослідження міжнародного туризму, багато аспектів його функціонування потребують додаткової уваги. Зокрема, організаційний механізм та конкурентоспроможність країн на ринку туристичних послуг. Суть конкуренції у будь-якій галузі економіки розкривається з декількох позицій, в туристичній галузі до них відносять наступні: суперництво між існуючими конкурентами; туристичні послуги аналогічного або вищого рівня; постійна зміна уподобань споживачів щодо характеру послуги; зміна загальної

ситуації в країні, яка може завадити розвитку туристичного бізнесу (рис. 1).

Потенційний турист під час вибору тієї чи іншої країни для подорожі бере до уваги такі фактори, як політична та економічна стабільність, наявність туристично-рекреаційного потенціалу, пропозиції туристичних компаній, ціни, характер транспортних зв'язків, реклама, відгуки від споживачів туристичного продукту, географічні, природні, кліматичні, культурні та релігійні характеристики країни.

Одним з основних показників, що характеризують привабливість країни з погляду міжнародного туризму, є індекс конкурентоспроможності подорожей і туризму, впроваджений для оцінки впливу різноманітних факторів та політичних подій на зміни галузі туризму в певній країні.

Так, статистичні дані ВТО, скажімо, за 2014 р. свідчать про те, що Європа, як і раніше, залишається лідером світового туризму (п'ять перших місць зайняли саме європейські країни) [6; 8].

Країною з найвищими темпами зростання туристичної діяльності є Швейцарія, яка має кращі готелі світу, висококваліфікований персонал та привертає увагу своїх туристів гарними пейзажами, краєщою екологією, високим рівнем безпеки. Крім того, в країні постійно проводять чистенні ярмарки та виставки, тому саме в Швейцарію здебільшого і планують ділові поїздки. Однак, на думку туристів, ціни в даній країні занадто високі, що і стало підґрунтам надати країні 139-те місце за цим показником.

На другому місці в Європі після Швейцарії знаходиться Німеччина. До того ж країна займає шосте місце за рівнем розвитку туристичної інфраструктури, п'яте – за кількістю об'єктів культурної спадщини й друге місце – за обсягом дієвого туризму, проведеним міжнародних ярмарків і виставок [4]. Високі оцінки рівня розвитку інфраструктури, безпеки туристів та екології отримали Австрія й Італія. У десятку країн з розвитку міжнародного туризму увійшла Іспанія (саме вона утримувала пальму першості багато років). Вона – на першому місці за кількістю об'єктів культурної спадщини й на третьому – за проведеним ярмарків і виставок. Крім того, Іспанія вважається однією з країн з досить спокійним політичним становищем, що вивело її за цим показником на восьме місце.

Таблиця 1

Рейтинг країн за туристичними відвідуваннями у 2014 р.

№	Країна	Міжнародні туристичні відвідування, млн. осіб	Рейтинг
1	Франція	81,4	1
2	США	62,7	2
3	Китай	57,6	3
4	Іспанія	56,7	4
5	Італія	46,1	5
6	Туреччина	34,0	6
7	Великобританія	29,3	7
8	Німеччина	28,4	8
9	Російська Федерація	24,9	9
10	Малайзія	24,7	10

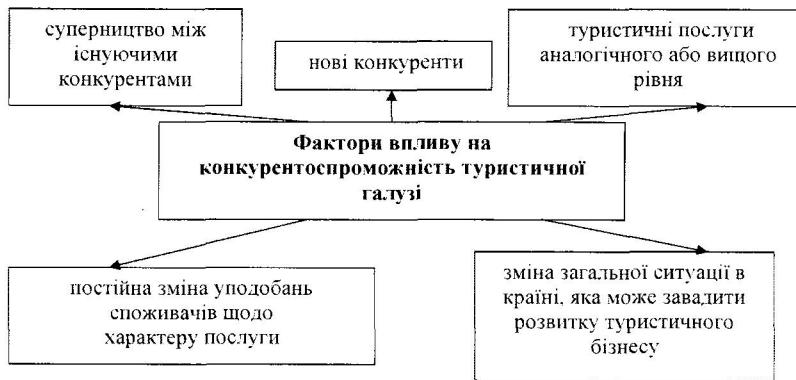

Рис. 1. Фактори впливу на конкурентоспроможність туристичної галузі

Відповідно до статистичних даних, втратили свої позиції деякі країни Північної Європи, натомість за індексом конкурентоспроможності подорожей вони переважають країни Азії, що розвиваються. Конкурентоспроможність туристичної індустрії означає здатність таким чином використати наявні ресурси, щоб задовільнити попит найбільшої кількості споживачів – потенційних туристів [7; 8].

Не дивлячись на короткотривалі коливання в окремі періоди, розвиток міжнародного туризму в світі характеризується високими темпами зростання. По підсумках 2014 р. зафіксовано нові рекорди розвитку туризму у світі. Число міжнародних туристичних прибуттів зросло на 71 млн. осіб порівняно з 2013 р. (рис. 2).

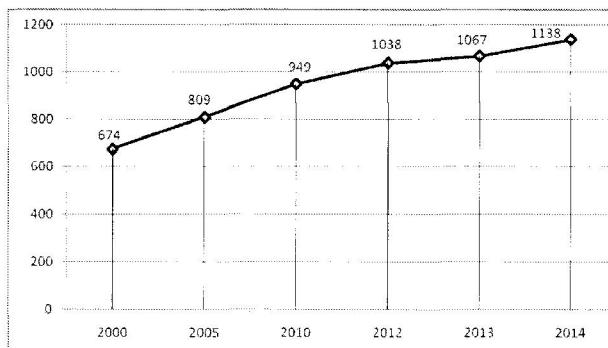

Рис. 2. Динаміка міжнародних туристичних прибуттів у 2000–2014 рр. (млн. дол.)

У деяких зарубіжних країнах туризм є однією з пріоритетних галузей. Його внесок у валовий національний дохід складає 15–35%. До них відносяться Угорщина, Чехія, Австрія, Швейцарія, Італія, Франція, Іспанія, Португалія та ін. Розвиток туризму, ріст об'єму туристичних послуг збільшує кількість робочих місць. За оцінками фахівців, на цю галузь у даний час приходиться кожне 12-те робоче місце в світі, а також близько 30% експорту послуг [2].

Міжнародний туризм є важливим джерелом надходжень іноземної валюти. Протягом 2013–2014 рр. серед 10 країн, які отримують найвищі доходи від міжнародного туризму, найстотніший приріст надходжень від туризму був відзначений у Гонконгу (Китай) (+17%), США (+8%), Німеччині (+7%), Франції (+5%) і Великобританії (+4%). Аналіз низки інших великих туристичних напрямків також свідчить про зростання цього показника. До їх числа відносяться: Японія (+48%), Швеція (+26%), Південна Африка (+26%), Республіка Корея

Рис. 3. Чинники впливу на розвиток міжнародного туризму

(+26%), Індія (+23%), Польща (+19%), Таїланд (+17%), Російська Федерація (+16%), Єгипет (+13%), Чеська Республіка (+13%), Тайвань (провінція Китаю) (+11%), Сінгапур (+10%) і Хорватія (+10 %) [3; 10].

Список найбільш відвідуваних туристами країн у світі складається щороку Світовою організацією туризму (табл. 1).

Аналізуючи сукупність чинників, які впливають на розвиток міжнародного туризму (рис. 3), визначається конкурентоспроможність країни на світовому ринку туристичних послуг.

До економічних доцільно віднести загальне економічне зростання, розвиток галузі, збільшення прибутків від туристичної діяльності. Неекономічні полягають у досягненні свободи пересування людей, відродженні природної і культурної спадщини та ін. [3]. Однією з особливостей розвитку сучасного туризму є те, що масовий туризм зростає швидше, ніж індивідуальний.

Також характерною особливістю є збільшення вільного часу, особливо у людей похилого віку (переважно з тих країн, у яких пенсії є достатніми для того, щоб здійснювати закордонні подорожі). В усіх економічно розвинених країнах працівники отримують оплачувані відпустки, подовжується також їх тривалість. Таким чином, розвиток міжнародного туризму в світі характеризується високими темпами зростання.

Нині міжнародний ринок туристичних послуг очолює Франція. За нею йдуть США, Китай, Іспанія та Італія відповідно. Впевнено збільшує кількість туристичних відвідувань регіон Північної Африки, показуючи високий приріст за 2014 р. За прогнозами Світової організації туризму, в 2016 р. у даній галузі продовжиться позитивні тенденції. Так, очікується, що найбільший приріст спостерігатиметься в країнах Азії та Тихоокеанського регіону. Масовий туризм переважає над індивідуальним за рахунок зниженої вартості турів та авіаперевезень [7].

Вплив глобалізаційних процесів на розвиток міжнародного туризму найкраще простежуються на прикладі сектора розміщення туристів, в якому ТНК набувають форми готельних мереж, або ланцюгів. Транснаціоналізація міжнародного туризму є звичною практикою, яка зумовлена специфікою туристичного продукту. Ініціатива інтернаціоналізації виробництва в туризмі належить країнам, які генерують потужні туристичні потоки, оскільки саме їм вона дас найбільший зиск. У Північній Америці це США та Канада, в Європі – Німеччина, Великобританія і Франція, в Азії – Японія та Китай. Саме тому більшість ТНК, діяльність яких охоплює туристичний бізнес, базуються у США, Західній Європі, Японії і, з недавнього часу, в Гонконгу та Сінгапурі.

ТНК орієнтована на безперебійне керівництво материнською компанією своїми закордонними філіями і в той же час повинна надавати можливість менеджерам зарубіжних філій самостійно приймати рішення щодо задоволення попиту споживачів з урахуванням специфіки місцевого ринку та відповідно до законодавства приймаючої країни [5; 6]. Відкриваючи філії за кордоном, вони впроваджуються в економіку приймаючих країн, а самі країни вписуються в інтернаціонально організовані цими корпораціями виробництва туристичних продуктів. Діяльність ТНК підсилює взаємозв'язок і взаємозалежність внутрішніх і зовнішніх туристичних ринків окремих країн [9].

Більшість ТНК у туризмі базуються в країнах так званої «Тріади»: США – Західна Європа – Японія та з недавнього часу і в Гонконгу. Географія штаб-квартир ТНК підтверджує той факт, що транснаціоналізація туристичного бізнесу бере початок у країнах – донорах туристичних потоків, які здійснюють зарубіжне інвестування. В туристичній індустрії ТНК отримали широке поширення.

За прогнозами Всесвітньої Туристичної Організації (ВТО), у ХХІ ст. очікується туристичний бум: кількість подорожуючих у світі до 2020 р. зросте до 1,6 млрд. осіб за рік, що означає збільшення туристичних прибуттів у 2,4 рази порівняно з 2000 р. При цьому до 2020 р. передбачається збільшення доходів від туризму до 2 000 млрд. доларів США.

Спрогнозовано найпопулярніші туристичні напрямки до 2020 р. (табл. 2).

Таблиця 2
Прогноз найбільш популярних туристичних напрямків до 2020 р.

Країна	Кількість туристичних прибуттів, млн.	Частка на світовому туристичному ринку, %	Динаміка зростання 2000–2020 pp., %
Китай	137,1	8,6	8,0
США	102,4	6,4	3,5
Франція	93,3	5,8	1,8
Іспанія	71,0	4,4	2,4
Гонконг	59,3	3,7	7,3
Італія	52,9	3,3	2,2
Великобританія	52,8	3,3	3,0
Мексика	48,9	3,1	3,6
Росія	47,1	2,9	6,7
Чеська Республіка	44,0	2,7	4,0
Всього	708,8	44,2	-

Щоденні витрати туристів, за винятком коштів на авіаперевезення, збільшаться до 5 млрд. доларів у день. Найбільшими країнами – постачальниками туристичних потоків можуть стати Великобританія, Німеччина, Японія, США, Китай.

Висновки. Отже, незважаючи на слабке економічне зростання в багатьох країнах і високий рівень безробіття, протягом останнього часу на ринку міжнародного туризму

здається зберегти відносну стабільність. Найбільш інтенсивний розвиток туризму спостерігається в країнах, що розвиваються (його показник збільшився на 10–12%). Структура туризму останнім часом практично не змінилася. Європа, як раніше, залишається лідером світового туризму. Однак тенденції розвитку міжнародного туризму супроводжуються низкою проблем, пов’язаних з економічною кризою, активізацією інтеграційних процесів в галузі транспорту і сфері туризму, візовими перешкодами та загрозою тероризму. Кожна країна використовує свою політику підвищення конкурентоспроможності туристичної індустрії, яка переслідує як економічні, так і неекономічні цілі.

Подальші наукові дослідження в цьому напрямку сприятимуть пошукам шляхів вирішення проблем міжнародного туризму, які ще мають місце.

Література:

1. Алейникова Г.М. Организация и управление туризнесом / Г.М. Алейникова. – Донецк : ДИТБ, 2012. – 184 с.
2. Белоусов Д.С. Туризм и глобальный экономический кризис / Д.С. Белоусов // Материалы I междунар. науч. конф. «Глобализация и туризм: проблемы взаимодействия». – 2012. – № 2. – С. 83–94.
3. Ганский В.А. Современные тенденции развития мирового рынка туристических услуг / В.А. Ганский // Вісн. Дніпропетр. ун-ту. Серія «Економіка». – 2012. – № 2. – С. 23–27.
4. Гуляев В.Г. Туризм: экономика и соціа
5. льное развитие / В.Г. Гуляев. – М. : Финансы и статистика, 2013. – 304 с.
6. Данильчук В.Ф. Мировой рынок услуг турбизнеса / В.Ф. Данильчук. – Донецк : ДИТБ, 2012. – 146 с.
7. Статистичний звіт ЮНВТО за 2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://media.unwto.org/ru/node/40148>.
8. Темник І.О. Умови та чинники розвитку міжнародного туризму / І.О. Темник [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/>.
9. Топсахалова Ф.М. Международный опыт функционирования и тенденции развития рынка туристско-рекреационных услуг [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.rae.ru/monographs/150-4826#footnote-929-29>.
10. Kester G. International Tourism Results and Prospects for 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dxttq4w60x-4pw.cloudfront.net?op=1&z=499&p=1>.
11. UNWTO (2013), UNWTO World Tourism Barometer, vol. 3, [online], available at: <http://www.unwto.org/facts/eng/barometer.htm> (Accessed 21 Oct 2014).

Цихановская В.М., Ковалчук С.Я. Мировой рынок туристических услуг: обеспечение конкурентоспособности

Аннотация. В статье анализируются факторы влияния на конкурентоспособность туристических услуг мирового рынка; исследуются темпы развития туристической отрасли и совокупность факторов, которые влияют на развитие международного туризма. Показана роль транснациональных корпораций в формировании и развитии мирового туристического рынка.

Ключевые слова: международный рынок туристических услуг, конкурентоспособность туристических услуг, процессы глобализации, международные туристические прибытия, индекс конкурентоспособности путешествий и туризма, транснационализация.

Tsikhanovska V.M., Kovalchuk S.Y. World market of tourist services: providing of competitiveness

Summary. The factors of influence on the competitiveness of tourist services of world market are analyzed in the article; the rates of development of tourist industry are probed that aggregate of factors which influence on development of international tourism; the role of multinational corporations is rotined in forming and world tourist market development.

Keywords: international market of tourist services, competitiveness of tourist services, globalization processes, international arrival, index of competitiveness of trips and tourism, is tourist, trancse nationalization.

ЗМІСТ

**СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО
І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ**

Ціхановська В.М., Ковал'чук С.Я. СВІТОВИЙ РИНOK ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ: ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ	4
Гужва І.Ю. МЕХАНІЗМ ВИРІШЕННЯ ТОРГОВЕЛЬНИХ СУПЕРЕЧОК В СОТ: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ І СУЧASNА ПРАКТИКА В УКРАЇНІ	8
Іванов Є.І. ДЕСТРУКТИВНІ ФАКТОРИ ВПЛИВУ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ НА МАКРОЕКОНОМІЧНУ СТАБІЛЬНІСТЬ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	14
Ластовецька Р.О. ОСОБЛИВОСТІ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЗРОСТАННЯ ГРОШОВИХ ПЕРЕКАЗІВ З-ЗА КОРДОНУ	18
Лисецька Н.М. АКТИВІЗАЦІЯ ІННОВАЦІЙНОГО ЧИННИКА В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ	22
Сивак Р.Б. ГЛОБАЛЬНА ЛОГІСТИКА У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА	26
Скарга О.О. ВПЛИВ МЕГАТРЕНДІВ НА РОЗВИТОК СФЕРИ ПОСЛУГ	30
Ставицька А.В. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЕКОНОМІКО-ПРАВОВОГО РЕГУлювання СВІТОВОГО РИНКУ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	35
ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ	
Годуб Т.І. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ФУНКЦІОНАЛЬНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО ПРОТЕКЦІОНІЗМУ В АГРОПРОМISЛОВОМУ КОМПЛЕКСІ УКРАЇНИ	40
Замлинський В.А. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ВЕНЧУРНИМ КАПІТАЛОМ	45
Марченко І.О. СИРОВИННА БАЗА ФОРМУВАННЯ СВІТОВОГО ТА ВІТЧИЗНЯНОГО РИНКУ БЕЗЛАКТОЗНОЇ МОЛОЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ	50
Prokopishyna O.V., Kozubova N.V. ORGANIZATIONAL SUPPORT FOR INTERNAL TOURISM BASED ON RATIONAL USE OF UKRAINE TOURIST AND RECREATIONAL RESOURCES	54
Ред'ко В.Є. ПЕРСПЕКТИВИ ПАРКОВОГО ТУРИЗMU В ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ	59
Світовий О.М. МАКСИМІЗАЦІЯ ДОДАНОЇ ВАРТОСТІ У ЗЕРНОВИРОБНИЦТВІ ЯК ГАЛУЗІ ЗЕРНОПРОДУКТОВОГО ПІДКОМПЛЕКСУ	63
Ткач С.М. РОЗВИТОК ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ЗОНИ ВІЛЬНОЇ ТОРГІВЛІ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС	68

Ткаченко Д.О.	
СУТНІСТЬ ТРАНСНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ТА ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ КОРПОРАЦІЙ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	72
Філончук Л.Я.	
МЕТОДИ КОРИГУВАННЯ БОРГОВОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ ЯК ЗАПОРУКА ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ	77
Шаранич Ю.Ю., Микуляк О.В.	
ПРОПОРЦІЙНІСТЬ РОЗПОДІЛУ МІЖБЮДЖЕТНИХ ТРАНСФЕРТІВ У КОНТЕКСТІ ВИРІШЕННЯ РЕГІОНАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ ФОРМУВАННЯ БЮДЖЕТІВ.....	82
~~~~~	
<b>ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ</b>	
~~~~~	
Біловол Р.І., Хомович В.М.	
УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА В РИНКОВИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ.....	88
Бондаренко С.А.	
ІНТЕГРАТИВНИЙ ПДХІД ПРИ ЦІЛЬОВОМУ УПРАВЛІННІ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ВИНОРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	93
Герасименко Ю.С.	
СТАЛІСТЬ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМ ЙОГО ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ЗМІН.....	97
Костіна К.В.	
МЕТОДИКА ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛОГІСТИКИ ЗБУТУ ПІДПРИЄМСТВ АПК.....	101
Сигіда Л.О.	
МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПЕРЕВІРКИ МАРКЕТИНГОВИХ КАНАЛІВ НА ВІДПОВІДНІСТЬ СПЕЦИФІЦІЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВA.....	106
Тохтамыш Т.А.	
МАЛЫЕ ПРЕДПРИЯТИЯ: ИХ ПРЕИМУЩЕСТВА И НЕДОСТАТКИ В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ ХОЗЯЙСТВОВАНИЯ.....	111
Трегуб О.М.	
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ГАРМОНІЗАЦІЇ ГАЛУЗЕВОЇ СТРУКТУРИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	115
Хоменко О.А.	
ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ АГРОПРОМISЛОВОГО КОМПЛЕКСУ ТА ЇЇ ОСНОВНІ НАПРЯМИ.....	119
Шафієва Л.Г.	
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА.....	123
Швець Ю.О., Скворцова А.В.	
УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВ.....	127
Юрій Е.О., Луцік І.Б.	
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА.....	131
Якубенко Ю.І., Обношевна О.О.	
ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ СЛУЖБИ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	135
Яцишина К.В.	
ТРАНСФОРМАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВ ТОРГІВЛІ ДО ПРОЕКТНО-ОРІЄНТОВАНИХ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ.....	139

РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СІЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Дуцяк І.З., Теребух А.А.	
МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ РЕСУРСІВ МІСЬКОГО ТУРИЗМУ	144
Бойченко В.С.	
СТРУКТУРНА КОМПОЗИЦІЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	
УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ РЕГІОНУ.....	148
Іванова Н.В.	
КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ ПРОСТОРОВО-СЕКТОРАЛЬНИХ ЗРУШЕНЬ	
РЕГІОНАЛЬНОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ СИСТЕМИ НА ЗАСАДАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	153
Свіда І.В.	
АКТУАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ РЕГІОНАЛІЗАЦІЇ ТА ЇХ РОЛЬ В ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСАХ.....	157

**ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ТА ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА**

Сохнич А.Я., Грушкевич Г.С.	
ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ.....	162
Ступень М.Г., Андрущенко В.Ю.	
ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ	
ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ У СЛІСЬКУМУ ЗЕЛЕНОМУ ТУРИЗМІ.....	166
Зубко К.Ю.	
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КЛАСИФІКАЦІЇ ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНИХ ЗБІТКІВ.....	170
Сухіна О.М.	
ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА	
У ДЕЦЕНТРАЛІЗОВАНИХ ОДИНИЦЯХ ПРИКОРДОННЯ.....	175

**ДЕМОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА ПРАЦІ,
СОЦІАЛЬНА ЕКОНОМІКА І ПОЛІТИКА**

Труфен А.О.	
ДИВЕРСИФІКАЦІЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	180
Чижкова Н.Є.	
РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНОГО РИНКУ В УКРАЇНІ.....	184

ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ

Сусіденко В.Т., Сусіденко О.В.	
КОНЦЕПЦІЯ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	190
Добровольська О.В., Терещенко В.О.	
РЕЗЕРВИ ПІДВИЩЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ РИНКУ.....	194
Забаштанський М.М., Роговий А.В.	
ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ КОНЦЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	198
Мамчур Р.М.,	
ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОГО МЕХАНІЗМУ АГРАРНОГО СТРАХУВАННЯ.....	203

<i>Рубаха М.В., Головнич О.Б.</i>	РИНОК ЦІННИХ ПАПЕРІВ: СУЧASNІЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВITKU.....	207
<i>Саніна І.С., Ткачик Л.П.</i>	ОЦІНКА РІВНЯ ПОДАТКОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ В УКРАЇНІ.....	211
<i>Сидорчук А.А.</i>	ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ ЯК ВАЖЕЛЯ ПОДОЛАННЯ БІДНОСТІ.....	217
<i>Спасів Н.Я.</i>	ПОСИЛЕННЯ ФІСКАЛЬНОЇ РОЛІ МІСЦЕВИХ ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ У КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ.....	221
<i>Супруненко С.А.</i>	ПОДАТКОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ В СТРАТЕГІЧНОМУ ПОДАТКОВОМУ ПЛАНУВАННІ.....	225
<i>Чуркіна І.Є.</i>	УПРАВЛІННЯ АКУМУЛЯЦІЄЮ ТА ВИТРАЧАННЯМ БЮДЖЕТНИХ КОШТИВ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОNUVANНЯ БЮДЖЕТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ.....	230
<i>Щеглюк М.С.</i>	РОЗВITOK БАНКІВСЬКОГО РЕГУлювання та Нагляду В УМОВАХ Європейської інтеграції.....	235

МАТЕМАТИЧНІ МЕТОДИ, МОДЕЛІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЕКОНОМІЦІ

<i>Гальчинський Л.Ю., Сташкевич Д.С.</i>	
МОДЕЛЬ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ КОМПАНІЙ-ПОСЕРЕДНИКІВ НА РИНКУ КОНТЕКСТНОЇ РЕКЛАМИ.....	242
<i>Зось-Кіор М.В., Радочин Ю.Г.</i>	
УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЙНИМИ ЛОГІСТИЧНИМИ ПОТОКАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	247
<i>Климко Т.Ю., Мельник О.О.</i>	
УДОСКОНАЛЕНИЯ РОБОТИ ВНУТРІШньОГО АУДИТУ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ ФРОДІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	251